

Real indkomstbeskatning

Christen Sørensen

Institut for Nationaløkonomi og Sociologi, Odense Universitet

SUMMARY: The main purpose of this article is to show that the inflation adjustment process itself has nothing to do with the problems in transferring nominal to real income in an income tax system based on a Haig-Simons income concept. An incorrect calculation of nominal income primarily due to an incorrect treatment of capital gains and losses, if taxed at all, is the real problem in utilizing a Haig-Simons income concept as taxable income, whether taxable income is based on a nominal or a real principle. This does not seem generally acknowledged at least in the Nordic countries.

1. Real indkomstbeskatning i Norden

Island har siden 1979 haft et realindkomstskattesystem,¹ i Norge er det foreslået at indføre et realindkomstskattesystem,² og i Sverige har der været et omfattende udredningsarbejde angående realindkomstbeskatning.^{3, 4} I Danmark har der kun været en sporadisk diskussion af realindkomstbeskatning. I Betænkning nr. 949 fra 1982 blev realindkomstbeskatning kun summarisk diskuteret, jf. side S5-S9. Herudover har der i den offentlige debat især været en diskussion af en isoleret realrentebeskatning. I det følgende vil realindkomstbeskatning blive drøftet indenfor rammerne af det Haig-Simons'ske indkomstbegreb. Med dette udgangspunkt inddrages samtlige indtægts- og udgiftselementer og ikke f.eks. blot renter.

Hovedformålet med det følgende er dog ikke at resumere den nordiske eller internationale debat om realindkomstbeskatning men at vise, *at hovedproblemerne ved at gennemføre en realindkomstbeskatning ikke vedrører selve inflationskorrektionen, men udspringer af, at den nominelle indkomst ikke er opgjort korrekt.* At det forholder sig således synes ikke erkendt i den nordiske debat om realindkomstbeskatning. Dette søges påvist ved en gennemgang af det islandske realindkomstskattesystem og af de i Norge og Sverige foreslåede realindkomstskattesystemer.

1. Kolbeinsson (1982) og Thorbjörnsson (1983).

2. NOU (1984).

3. SOU (1982).

4. Realindkomstbeskatning har naturligvis ikke alene været diskuteret i de nordiske lande, men også i UK, USA, Israel, Australien, de latinamerikanske lande m.m.

Real indkomstbeskatning

Christen Sørensen

Institut for Nationaløkonomi og Sociologi, Odense Universitet

SUMMARY: The main purpose of this article is to show that the inflation adjustment process itself has nothing to do with the problems in transferring nominal to real income in an income tax system based on a Haig-Simons income concept. An incorrect calculation of nominal income primarily due to an incorrect treatment of capital gains and losses, if taxed at all, is the real problem in utilizing a Haig-Simons income concept as taxable income, whether taxable income is based on a nominal or a real principle. This does not seem generally acknowledged at least in the Nordic countries.

1. Real indkomstbeskatning i Norden

Island har siden 1979 haft et realindkomstskattesystem,¹ i Norge er det foreslået at indføre et realindkomstskattesystem,² og i Sverige har der været et omfattende udredningsarbejde angående realindkomstbeskatning.^{3, 4} I Danmark har der kun været en sporadisk diskussion af realindkomstbeskatning. I Betænkning nr. 949 fra 1982 blev realindkomstbeskatning kun summarisk diskuteret, jf. side S5-S9. Herudover har der i den offentlige debat især været en diskussion af en isoleret realrentebeskatning. I det følgende vil realindkomstbeskatning blive drøftet indenfor rammerne af det Haig-Simons'ske indkomstbegreb. Med dette udgangspunkt inddrages samtlige indtægts- og udgiftselementer og ikke f.eks. blot renter.

Hovedformålet med det følgende er dog ikke at resumere den nordiske eller internationale debat om realindkomstbeskatning men at vise, *at hovedproblemerne ved at gennemføre en realindkomstbeskatning ikke vedrører selve inflationskorrektionen, men udspringer af, at den nominelle indkomst ikke er opgjort korrekt.* At det forholder sig således synes ikke erkendt i den nordiske debat om realindkomstbeskatning. Dette søges påvist ved en gennemgang af det islandske realindkomstskattesystem og af de i Norge og Sverige foreslåede realindkomstskattesystemer.

1. Kolbeinsson (1982) og Thorbjörnsson (1983).

2. NOU (1984).

3. SOU (1982).

4. Realindkomstbeskatning har naturligvis ikke alene været diskuteret i de nordiske lande, men også i UK, USA, Israel, Australien, de latinamerikanske lande m.m.

At det synes overset, at hovedproblemet ved en overgang til realindkomstbeskatning i virkeligheden er, at den nominelle indkomst ikke opgøres korrekt, kan måske hænge sammen med, at overvejelserne i for høj grad er sket ud fra det eksisterende systems præmisser.

2. Realindkomst efter den Haig-Simons'ske indkomstdefinition

Den reale version af den Haig-Simons'ske indkomstdefinition kan formuleres således:

Det forbrug, det ville være muligt at opnå gennem den betragtede indkomstperiode uden at forringe *den reale* formuestilling

hvilken igen er lig:

forbrug + formuestillingen ultimo ÷ formuestillingen primo <i>omregnet til ultimo prisniveau</i>	}	= real opsparing
---	---	------------------

Betegner⁵:

C_t forbruget i løbende priser i periode t

W_t nominal formue, ultimo periode t

er den nominelle indkomst Y_t og den reale indkomst y_t i periode t efter den Haig-Simons'ske indkomstdefinition hhv.:

$$Y_t = C_t + W_t - W_{t-1} \quad (1)$$

$$y_t = C_t + W_t - (1 + \dot{p}_t) \cdot W_{t-1} = Y_t - \dot{p}_t \cdot W_{t-1} \quad (2)$$

hvor \dot{p}_t er den generelle prisudvikling/inflationsraten i periode t .⁶ Inflationskorrigeret efter (2) vil i det følgende blive betegnet som inflationskorrigeret efter den generelle balancemetode.

5. Der er anvendt flg. variabelnotation i denne artikel: Et foranstillet p samt den tilhørende mængdevariabel betegner prisen på variabelen. $p z_t$ betegner således prisen i periode t eller på tidspunkt t for mængdevariabelen z_t . Beløbsvariable med store bogstaver er opgjort i løbende priser, de tilsvarende små bogstaver står for reale variable, d.v.s. $Z_t = p z_t \cdot z_t$. Alle beløbsvariable forudsættes endvidere ved udledning af forskellige sammenhænge henført til slutningen af den betragtede periode, selvom der er tale om flow-variable. Δ anvendes som differensoperator, d.v.s. $\Delta z_t = z_t - z_{t-1}$.

\cdot anvendes som rateoperator, d.v.s. $\dot{z}_t = \frac{\Delta z_t}{z_{t-1}}$

6. I denne sammenhæng skal det ikke diskuteres, hvilket prisindeks p_t konkret står for eller om der evt. skal anvendes mere end et prisindeks til inflationsrensningen af den nominelle indkomst.

Da formuen W_t er lig:

$$W_t = \sum_{i=1}^m A(i)_t - \sum_{j=1}^n P(j)_t \quad (3)$$

hvor $A(i)$ er aktiv nr. i og $P(j)$ er passiv nr. j , kan inflationskorrektionen også gennemføres aktiv for aktiv og passiv for passiv (ekskl. formue/egenkapital) ved:

$$y_t = Y_t - \dot{p}_t \left(\sum_{i=1}^m A(i)_{t-1} - \sum_{j=1}^n P(j)_{t-1} \right) \quad (4)$$

Inflationskorrigeret efter (4) vil blive betegnet som inflationskorrigeret efter den specielle balancemethode.

Der er, som det fremgår, ingen forskel mellem (2) og (4). Når det alligevel er relevant at definere den specielle balancemethode, hænger det sammen med, at inflationskorrektionen som *hovedregel* gennemføres efter denne metode i det islandske realindkomstskattesystem og i de norske og svenske forslag til realindkomstbeskatning, men ikke gennemføres konsekvent, jf. afsnit 3. Anvendelsen af modificerede specielle balancemetoder udspringer af, at den nominelle indkomst Y_t ikke er opgjort korrekt. Accepteres en ukorrekt opgørelse af den nominelle indkomst, fører balancemetoden efter såvel (2) som (4) også til en ukorrekt opgørelse af realindkomsten. Den ukorrekte opgørelse af den nominelle indkomst skyldes især kapitalgevinster/tab, som et indkomstskattesystem baseret på den Haig-Simons'ske indkomstdefinition i praksis beskatter forkert (i realisationsperioden fremfor i den periode, hvor gevinsterne/tabene opstår), og især i nominelle systemer lempeligt eller endog slet ikke.⁷

Hovedproblemet ved en indførelse af et reelt indkomstskattesystem er derfor i virkeligheden, at den nominelle indkomst — især på grund af kapitalgevinster — ikke opgøres efter rene nominelle principper i henhold til den Haig-Simons'ske indkomstdefinition.

Da kapitalgevinsterne ses som en væsentlig årsag til, at den nominelle indkomstopgørelse ikke foretages korrekt i skattemæssig henseende, er udformningen af realisationsbeskatningen også inddraget i den efterfølgende analyse. Derimod redegøres der ikke for lempelses- og fritagelsesregler i beskatningen af kapitalgevinster, eller for evt. forskelle i beskatningen af kapitalgevinster og kapitaltab.⁸

7. For en nærmere uddybning af disse konstateringer, se f.eks.: Danmarks Sparekasseforening (1984, bilag 2).

8. Kursgevinster/tab regnes fremover med fortegn med mindre andet eksplicit anføres. Negative gevinster står således for tab.

Tabel 1. Reale afskrivninger efter driftsmetoden og den specielle balancemetode, men på historiske priser.

	År					Ialt
	1	2	3	4	5	
<i>1. Reale afskrivninger efter driftsmetoden:</i>						
Faste priser	20	20	20	20	20	100
Årets priser	22	24	27	29	32	134
<i>2. Reale afskrivninger efter den specielle balancemetode, men på historiske priser</i>						
Inflationskorrektions på resterende anskaffelsessum	10	8	6	4	2	30
Afskrivninger på anskaffelsespris	20	20	20	20	20	100
Inflationsjusterede afskrivninger, årets priser	30	28	26	24	22	130
Inflationsjusterede afskrivninger, faste priser	27	23	20	16	14	100

3. Realindkomstbeskatning i Island, Norge og Sverige

I såvel den norske betænkning (se side 426) som i den svenske betænkning (se side 194) anføres, at inflationskorrektions efter balancemetoden fører til en forkert periodisering af årsresultatet. Dette fører til, at det foreslås at opgøre de reale skattemæssige afskrivninger efter driftsmetoden; en metode der iøvrigt allerede benyttes på Island.

Driftsmetoden skal forklares ved hjælp af et eksempel udarbejdet af Jungenfelt og Lindgren (1983). Eksemplet vedrører en maskine til 100 kr., som afskrives lineært over 5 år; der forudsættes en årlig inflation på 10 pct. De reale afskrivninger efter driftsmetoden i hhv. faste og årets priser er anført i øverste del af tabel 1. Ved opgørelsen af reale afskrivninger efter driftsmetoden tages udgangspunkt i den andel af realværdien, der afskrives i det pågældende år. Omregningen til årets priser sker ud fra et prisindeks.

Opgørelsen af de reale afskrivninger efter en på historiske priser baseret balancemetode er vist i den nederste del af tabel 1. Som efter (2) og (4) beregnes inflationskorrektions ud fra primoværdierne i status. I eksemplet i tabel 1 er det naturligvis kun maskinens (resterende) primoværdi, der indgår. Og det er vel at mærke den resterende *oprindelige* anskaffelsessum, der anvendes som basis for beregningen af inflationskorrektions. Det fremgår, at summen af de reale afskrivninger er de samme efter begge metoder, men at fordelingen over årene er forskellige.⁹ Balancemetoden fører således tilsyneladende til en forkert pe-

9. At de summerede afskrivninger i faste priser efter den specielle balancemetode, men på historiske priser, er lig anskaffelsessummen, skyldes forudsætningen om lineære afskrivninger og konstant inflationstakt.

riodisering, hvorfor balancemetoden afvises i det norske og svenske forslag til realindkomstbeskatning.¹⁰

I afsnit 3.1-3.3 gives en kortfattet oversigt over, hvordan skattemæssige afskrivninger og varelagerforbrug, afkast af rentebærende fordringer og aktier inflationskorrigeres i det islandske realindkomstskattesystem og i det norske og svenske forslag til realindkomstbeskatning.

3.1. Skattemæssige afskrivninger og varelagerforbrug

De skattemæssige reale afskrivninger opgjort i årets priser bestemmes som nævnt efter driftsmetoden i såvel det islandske realindkomstskattesystem som i det norske og svenske forslag til realindkomstbeskatning.

Betegner δ_j den andel pr. krone investering, der afskrives i periode j på et realgode, der anskaffes periode 0, bestemmes de reale afskrivninger opgjort i årets priser efter driftsmetoden ved:¹¹

$$\delta_j \cdot \prod_{i=1}^j (1 + \beta_i) \quad (5)$$

Inflationskorrigeringen af de skattemæssige afskrivninger og evt. afhændelsesgevinster på afskrivningsberettigede driftsmidler fremgår af tabel 2.

Det ses, at der efter det svenske forslag er en afvigelse fra driftsmetoden for maskiner o.lign. Årsagen hertil er — i henhold til den svenske betænkning — et ønske om at tage udgangspunkt i de nominelt opgjorte afskrivninger i det normale årsregnskab (dette betegnes princippet om: räkenskapsenlig avskrivning). Herved opstår en fejlperiodisering, jf. afsnit 4.5. Når denne fejlperiodisering accepteres for maskiner o.lign., hænger det sammen med, at fejlperiodiseringen bliver mindre, jo hurtigere afskrivningerne iøvrigt kan foretages.

Ved beregningen af varelagerforbruget indgår i såvel det islandske realindkomstskattesystem som i det norske og svenske forslag til realindkomstbeskatning varelageret primo opjusteret med den generelle prisudvikling i henhold til det anvendte reguleringsindeks. Inflationskorrigeringen sker således efter balancemetoden.

10. Efter det svenske forslag anvendes dog den i tabel 1 anvendte balancemetode for maskiner o.lign., se afsnit 3.1.

11. Såfremt anskaffelsessummen fuldt ud kan afskrives er $\sum \delta_j = 1$. I Island kan den resterende tiendedel af anskaffelsessummen først afskrives ved scrapning eller i forbindelse med afhændelse.

Tabel 2. Inflationskorrigering af skattemæssige afskrivninger og afhændelsesgevinster på afskrivningsberettigede driftsmidler i Island, Norge og Sverige.

	Korrektionsmetode for skattemæssige afskrivninger	Afhændelsesgevinster, ved realisation, opgørelsesmetode
Island ^(a)	Driftsmetoden, jf. (5)	Det nominelle restbeløb pristalsreguleres ^(b)
Norge	Driftsmetoden, jf. (5)	Det nominelle restbeløb pristalsreguleres ^(b)
Sverige		
Maskiner o.lign.	Balancemetoden, men på restværdien af den <i>historiske</i> anskaffelse, jf. nederste del i tabel 1	Det nominelle restbeløb pristalsreguleres ikke
Bygninger	Driftsmetoden, jf. (5)	Det nominelle restbeløb pristalsreguleres ^(b)

Noter: (a) Såfremt inflationskorrektion iøvrigt under et fører til et tillæg til den skattepligtige indkomst, kan der gennemføres »accelererede« afskrivninger med indtil 40 pct. af dette inflationstillæg. Dette er et af de mest kontroversielle og omdiskuterede elementer i det islandske realindkomstskattesystem. (b) Den resterende anskaffelse, skal pristalsreguleres, idet der kun er givet inflationsfradrag på afskrivningselementerne og ikke på den resterende anskaffelse. Den pristalsregulerede anskaffelse ultimo periode j og før afskrivninger i periode j er:

$$(1 - \sum_{i=1}^{j-1} \delta_i) \prod_{i=1}^j (1 + p_i)$$

3.2. Rentebærende fordringer

Der diskuteres sædvanligvis to metoder til opgørelse af det reale afkast af rentebærende fordringer, her betegnet hhv. balance- og driftsmetoden. Balancemetoden er beskrevet med (2) og (4). Balancemetoden er blevet kritiseret for: (1) at det kun er situationen på et tidspunkt i indkomstperioden — primotidspunktet, der indgår i inflationskorrektionen. Udviklingen gennem året tages der ikke højde for; (2) at metoden kan udnyttes ved at ændre balancesammensætningen på statustidspunkterne f.eks. udskyde maskinanskaffelser mod netto at besidde flere rentebærende fordringer på statustidspunkterne.

Denne kritik ligger bag valget af driftsmetoden, hvor realafkastet opgøres for hvert eneste aktiv og passiv. Realafkastet på f.eks. et aftaleindskud på 3 måneder opgøres efter driftsmetoden som det nominelle renteafkast minus inflationsfradraget over de samme tre måneder. Det er åbenbart, at driftsmetoden er helt anderledes krævende i administrativ henseende end balancemetoden. Alligevel vælges driftsmetoden i det svenske forslag, jf. tabel 3. Det svenske forslag indeholder herudover endvidere to undtagelser fra den rene driftsmetode. Negative realrenter på fordringer og gæld skal efter forslaget ikke indgå i opgørelsen af den reale indkomst, ligesom inflationskorrektionen på kurssatte fordringer

sker ud fra pariværdier og ikke ud fra kursværdier. Begge undtagelser synes at være lidet gennemtænkte.

Den svenske betænkning er dog opmærksom på, at udelukkelsen af negative realrenter vil give store problemer i relation til pengeinstitutter (p. 227), leverandørgæld (p. 202) og udlandslån (p. 240-41). I Jungenfelt og Lindgren (1983) er der yderligere anført uheldige konsekvenser. Også anvendelsen af pariværdier som udgangspunkt for beregningen af inflationsfradraget (se p. 162) på kurssatte fordringer er stærkt kritisabelt, i hvert fald i en dansk sammenhæng, hvor der kan være store forskelle mellem kursværdier og pariværdier for f.eks. obligationer.

Selv bortset fra disse to undtagelser bør driftsmetoden afvises. Efter det Haig-Simons'ske indkomstbegreb, forbrugsmuligheden, er det primoværdierne i status, der skal danne udgangspunkt for beregningen af inflationsfradraget i årets indkomst. *Balancemetoden er derfor den teoretisk rigtige metode til opgørelse af det årlige inflationsfradrag, når året er indkomstperioden.* Kritikerne af balancemetoden accepterer med andre ord ikke forbrugsmuligheden pr. år som indkomstdefinition, selvom det ikke udtrykkes på denne måde. Særskilte manipulationer med den generelle balancemetode er også betydeligt vanskeligere at gennemføre, end kritikerne af denne metode ofte giver udtryk for, idet det er egenkapitalen og ikke dens sammensætning, der er afgørende for beregningen af inflationsfradraget, jf. (2).

Det fremgår af tabel 3, at anskaffelsessummen for rentebærende fordringer ikke pristalsreguleres i realisationssituationen. Dette sker for ikke at give dobbelt inflationsfradrag og er ikke udtryk for, at der gøres afvigelser fra det rene realprincip. Et eksempel kan belyse dette. Eksemplet vedrører en 1.000 kr. 12 pct. stående obligation med en resterende løbetid på 3 år. Med en inflation på 10 pct. p.a. er realafkastet på obligationen, der er erhvervet til kurs 95, når kursgevinster kun medtages ved realisation:

	år 1	år 2	år 3
rente	120	120	120
— inflationsfradrag	95	95	95
+ kursgevinst			50
Samlet realt afkast	25	25	75

Da der er ydet fuld inflationsfradrag i det løbende renteafkast, skal anskaffelsessummen som nævnt ikke inflationskorrigeres. En konsekvens af, at kursgevinster ikke medtages løbende, som de opstår over den treårige periode, er, at inflationsfradraget beregnes på anskaffelseskursværdierne i alle årene. Dette er ikke teoretisk korrekt, jf. afsnit 4.1. Hertil kommer, at fastholdelsen af realisationsbeskatningen af kursgevinster medfører locking-in effekter.

Tabel 3. Inflationskorrigering af afkast af rentebærende fordringer i Island, Norge og Sverige.

	Korrektionsmetode	Pristalsregulering af anskaffelses- summen i realisationssituationen
Island	balancemetoden på primoværdier ^(a)	nej
Norge	balancemetoden på primoværdier	nej
Sverige	driftsmetoden u1: negative realrenter indgår ikke i beskatningsgrundlaget u2: inflationskorrigering sker efter pariværdier og ikke efter anskaffelsesværdier	nej

Anm.: Rentebærende fordringer omfatter i den her givne sammenhæng også nul-rente fordringer.

Note: (a) Udenfor virksomhedssektoren medregnes renter ikke i den skattepligtige indkomst, idet det antages, at realrenten ikke afviger markant fra nul. Dette nødvendiggør, at der sondres mellem erhvervmæssige og ikke erhvervmæssige fordringer. Dette er nok med god grund blevet betegnet som akilleshælen i det islandske system til realindkomstbeskatning. Der er en betydningsfuld undtagelse fra, at private renteudgifter ikke kan fratrækkes. Renter på ejerbolig kan fuldt ud fratrækkes, der foretages således ikke en reduktion til realrenteudgifter. Der er dog en maksimumgrænse for disse fradrag. I skatteåret 1983 var grænsen 82.650 ikr. for enlige og 165.300 ikr. for ægtepar. Betydningen af dette fradrag formindskes dog af standardfradraget på 10 pct. af indtjent indkomst. Såfremt der begæres fradrag for de faktiske udgifter, bortfalder dette standardfradrag. Hertil kommer, at private renteindtægter — bortset fra renter fra pengeinstitutkonti og statspapiere — modregnes i boligrenteudgifter.

3.3. Aktier

Den skattemæssige behandling af dividende og aktiekursgevinster i det islandske realindkomstskattesystem og efter det norske og svenske forslag til realindkomstbeskatning er søgt sammenfattet i tabel 4. Den skattemæssige behandling af dividende afhænger især af, om aktiekapital i skattemæssig henseende opfattes som en del af selskabets formue/egenkapital eller som en del af fremmedkapitalen. Det fremgår af tabel 4, at det kun er i relation til den norske statsskat, at aktiekapital opfattes som fremmedkapital. Inflationskorrigeringen af dividende i relation til statsskat foreslås derfor gennemført på samme måde som inflationskorrigeringen af afkast af rentebærende fordringer efter det norske forslag, idet dog inflationsfradraget for såvel selskab som aktionærer ikke kan overstige det udbetalte udbytte.¹² Udgangspunktet for beregningen af inflationsfradraget er den

12. Denne begrænsning må bl.a. ses i relation til hovedaktionærproblemet og i relation til realisationsbeskatningen af aktiekursgevinster med tilhørende undtagelser.

Tabel 4. Inflationskorrigeret af aktieafkast i Island, Norge og Sverige.

	Selskaber		Aktionærer ^(a)		Lempelsesregler for dobbeltbeskatning af dividende
	Aktiekapital betragtes i skattemæssig henseende som:	Dividende	Dividende	Realisationsgevinster	
Island:	Egenkapital	Ikke relevant at diskutere, da aktiekapital opfattes som egenkapital, og inflationskorrigeringen sker efter (4)	Nominel beskatning	Anskaffelsessummen pristalsreguleres	<p><i>Selskabet:</i> Halvdelen af udbetalt udbytte kan fratrækkes, dog maksimalt et beløb svarende til 10 pct. af den nominelle aktiekapital.</p> <p>Ikke-hovedaktionær: 10 pct. af den nominelle aktiekapital, selskab for selskab kan fratrækkes, dog ialt i skatteåret 1983 8.266 ikr. for enlige og 16.530 ikr. for ægtepar, ligesom fradraget ikke kan overstige dividenden.</p>
Norge: Stats- skat	Fremmedkapital	Balance-metoden, jf. (4)	Balance-metoden jf. (4)	Anskaffelsessummen pristalsreguleres ikke	<p><i>Selskabet:</i> Udbetalt udbytte er fradragsberettiget i statsskatten.</p> <p><i>Aktionærer:</i> Kun statsindkomstskat af dividende.</p>
Kommu- neskat	Egenkapital	Ikke relevant at diskutere, da aktiekapital opfattes som egenkapital, og inflationskorrigeringen sker efter (4)	Ikke relevant at diskutere, da aktiekapital opfattes som egenkapital, og inflationskorrigeringen sker efter (4)	Ingen kommuneskat	

Sverige:	Egen- kapital	Ikke rele- vant at diskutere, da aktie- kapital opfattes som egen- kapital, og inflations- korrigere- ringen sker efter (4)	Nominel beskatning	Anskaffel- sessummen pristals- reguleres	<i>Selskabet:</i> Begrænset fradragsret for udbetalt udbytte på aktier emitteret efter 1978.
----------	------------------	--	-----------------------	---	---

Note: (a) Selskabsaktionærer beskattes på samme måde som personlige aktionærer bortset fra, at der er halv beskatning af dividende i Island og ingen beskatning af dividende for hovedaktionærselskaber i Sverige (mindst 25 pct. af aktiekapitalen).

løbende skattemæssige ansatte ligningsværdi af aktierne. Derfor skal anskaffelsessummen ved opgørelsen af evt. skattepligtige aktiekursgevinster ved realisation ikke pristalsreguleres, jf. det i afsnit 3.2 anførte for rentebærende fordringer. Hvor realisationsgevinster beskattes, vil der være locking-in effekter.

I relation til kommuneskat betragtes aktiekapital som egenkapital efter gældende norske regler og efter det norske realindkomstskatteforslag; kommuneskat af dividende pålægges derfor alene selskabet. Indenfor det betragtede selskabsskattesystem er den foreslåede form for inflationskorrigering således ganske konsekvent.

Efter det svenske forslag, hvorefter aktiekapital opfattes som egenkapital, skal aktionærene alligevel medregne det nominelle aktieudbytte i den skattepligtige indkomst. Inflationskorrigeringen foreslås efter det svenske forslag alene at ske i relation til realisationsbeskatningen, idet anskaffelsessummen for aktier foreslås pristalsreguleret. Henføringen af inflationskorrektionen til realisationssituationen begrundes bl.a. med ønsket om at reducere locking-in effekterne, (ibid, p. 172). Det svenske forslag er på dette punkt i overensstemmelse med det islandske realindkomstskattesystem.

Kun i Norge, hvor der dog i relation til stats-/kommuneskat anlægges forskellige synspunkter på aktiekapital, er den skattemæssige behandling af aktieafkast konsekvent ud fra den anførte opfattelse af aktiekapitalens placering. Såvel i Island som i Sverige beskattes aktionærer således af udbytte, selvom aktiekapitalen opfattes som egenkapital (dobbeltskatning). Her skal den manglende integration af selskabsbeskatningen imidlertid ikke behandles, idet denne problemstilling i princippet er fælles for såvel nominelle som reale indkomstskattesystemer, der er bygget op omkring den Haig-Simon'ske indkomstdefinition.

4. Realindkomstbeskatning: den generelle balancemetode

Den nominelle indkomst minus inflationsfradraget på egenkapitalen/formuen er lig realindkomsten efter forbrugsmulighedsdefinitionen, jf. (2). Selvom (2) angiver en meget enkel metode til inflationskorrektion, fremgår det af afsnit 3, at der på Island og efter det norske og svenske forslag anvendes metoder, hvorefter der tages udgangspunkt i de enkelte aktiv-/passivtyper, der indgår i egenkapitalen, og de hertil hørende indtægter/udgifter, jf. (4). Disse mere komplicerede fremgangsmåder blev begrundet med, at den generelle balancemetode førte til et forkert resultat, bl.a. blev periodiseringen af de reale afskrivninger forkert. *Formålet med det efterfølgende er at vise, at den generelle balancemetode kan føre til et korrekt resultat. Forudsætningen herfor er alene, at den nominelle indkomst er opgjort korrekt!* Dette påvises ved at opstille et konsekvent nominelt regnskab for hhv. et aktieselskab og en husstand. De aktiv-/passivposter og dermed også de indtægts-/udgiftsposter, der indgår i disse regnskaber, er bestemt af ønsket om at diskutere realindkomstopgørelsen for afkastet af de aktiver/passiver, der indgik i afsnit 3. Hertil kommer, at indeksfordringer er inddraget for husstanden. Det er forudsat, at ydelse, restgæld og hovedstol på indeksfordringen reguleres efter det prisindeks p_t , der anvendes til inflationskorrigering.¹³

Årsregnskabet for hhv. selskabet og husstanden er anført i tabel 5 og 6. Angående selskabet skal specielt fremhæves den konsekvente nominelle opgørelse af varelagerforbruget og afskrivningerne, jf. selskabets driftsregnskab. Også for husstanden er der anvendt et konsekvent nominelt princip. Der henvises til opgørelsen af boligforbruget, afskrivningerne og afkastet af indeksobligationer.

Den nominelle indkomst før skat for selskabet, der pr. definition ikke har et forbrug, er, jf. årsregnskabet:

$$Y_t = T_t + S_t \quad (6)$$

Realindkomsten i årets priser for selskabet i henhold til den generelle balancemetode er, idet p_t betegner det prisindeks, der anvendes til beregning af inflationsfradraget:

$$y_t = Y_t - \dot{p}_t \cdot W_{t-1} = T_t + S_t - \dot{p}_t \cdot W_{t-1} \quad (7)$$

Erstattes $(T_t + S_t)$ med indtægter/udgifter fra driftsregnskabet og W_{t-1} med de enkelte aktiver/passiver i primoformuen fås:

13. Den generelle balancemetode kan benyttes uanset hvilket indeks, der anvendes til regulering af ydelse, restgæld og hovedstol på indeksfordringerne.

Tabel 5. Årsregnskab A/S

		<i>Status</i>
Aktiver		Passiver
$pk_t \cdot k_t$ værdi af realkapital		$pb_t \cdot b_t$ kursværdi af obligationsgæld, netto
$pv_t \cdot v_t$ værdi af varelager		g_t parigæld, netto
h_t pengebeholdning		$pa_t \cdot a_t$ aktiekapitalens kursværdi
		W_t kumulerede henlæggelser
	<i>Drift, inkl. kapitalgevinster</i>	
Udgifter		Indtægter
$pv_t \cdot (iv_t - v_t) + pv_{t-1} \cdot v_{t-1}$, forbrug af lagre, rent nominelt princip		$px_t \cdot x_t$ salgsindtægter
$pl_t \cdot l_t$ lønudgifter		
$rb \cdot b_{t-1}$ renter, obligationsgæld		
$r_t \cdot g_{t-1}$ renter, parigæld		
$d_t \cdot a_{t-1}$ dividende		
$pk_{t-1} \cdot k_{t-1} - pk_t (1 - \delta) \cdot k_{t-1}$, afskrivninger, rent nominelt princip		
$(pb_t - pb_{t-1}) \cdot b_{t-1}$, kurstab på obligationsgæld		
$(pa_t - pa_{t-1}) \cdot a_{t-1}$, kurstab på egne aktier		
T_t indkomstskat		
S_t nominelle nettohenlæggelser		

Anm.: Variabelforklaringen følger af den generelle variabelnotation og de i tabellen anførte tekster. Flg. variable er dog ikke umiddelbart forklaret:

δ	afskrivningssats
iv_t	indkøbt varelager i periode t
rb	pålydende rente, nom. obligationer
r_t	rente på parigæld
d_t	dividende pr. aktie.

$$\begin{aligned}
 y_t = & px_t \cdot x_t - pv_t(iv_t - v_t) - (1 + \dot{p}_t)pv_{t-1}v_{t-1} - pl_t \cdot l_t, \text{ reelt dækningsbidrag} \\
 & - (\delta(1 + \dot{p}_k) - \dot{p}_k + \dot{p}_t) \cdot pk_{t-1} \cdot k_{t-1}, \text{ reale afskrivninger i årets priser} \\
 & - \left(\frac{d_t}{pa_{t-1}} + \dot{p}_a - \dot{p}_t \right) \cdot pa_{t-1} \cdot a_{t-1}, \text{ reale finansieringsomkostninger, aktier} \\
 & - \left(\frac{rb}{pb_{t-1}} + \dot{p}_b - \dot{p}_t \right) \cdot pb_{t-1} \cdot b_{t-1}, \text{ reale finansieringsomkostninger, obligationer} \\
 & - (r_t - \dot{p}_t) \cdot g_{t-1}, \text{ reale finansieringsomkostninger, parilån} \\
 & + (0 - \dot{p}_t) \cdot h_{t-1}, \text{ reale indtægter på likvide aktiver (penge)}
 \end{aligned} \tag{8}$$

Tabel 6. Årsregnskab, husstand.

		Status	
Aktiver		Passiver	
$pk_t \cdot k_t$	værdi af egen bolig	$pb_t \cdot b_t$	kursværdi af obligationsgæld, netto
$pbi_t \cdot p_t \cdot bi_t$	værdi af indeksobligationer		
g_t	indskud pengeinstitut		
$pa_t \cdot a_t$	værdi af aktiebeholdning		
h_t	pengebeholdning		
		W_t	formue
		<i>Drift, inkl. kapitalgevinster</i>	
Udgifter		Indtægter	
$px_t \cdot x_t$	forbrugsudgifter	$pl_t \cdot l_t$	lønindkomst
$\alpha \cdot pk_t \cdot k_{t-1}$	boligforbrug, imputeret	$\alpha \cdot pk_t \cdot k_{t-1}$	boligindkomst brutto, imputeret
$rb \cdot b_{t-1}$	renter, obligationsgæld	$p_t \cdot rbi \cdot bi_{t-1}$	renter, indeksobligationer
$pk_{t-1} \cdot k_{t-1} - pk_t(1-\delta) \cdot k_{t-1}$	afskrivninger, rent nominelt princip	$r_t \cdot g_{t-1}$	renter, pariindskud
$(pb_t - pb_{t-1}) \cdot b_{t-1}$	kurstab på obligationsgæld	$d_t \cdot a_{t-1}$	dividende
T_t	indkomtskat	$(pbi_t \cdot p_t - pbi_{t-1} \cdot p_{t-1}) \cdot bi_{t-1}$	gevinst på indeksobligationer, rent nominelt princip
		$(pa_t - pa_{t-1}) \cdot a_{t-1}$	kursgevinst på aktier
S_t	nominelle nettohenlæggelser		

Anm.: Se anmærkning under tabel 5.

α sats til imputering af boligforbrug

rbi pålydende realrente, indeksobligation.

Den nominelle indkomst før skat for husstanden er, jf. årsregnskabet:

$$Y_t = \underbrace{px_t \cdot x_t + \alpha \cdot pk_t \cdot k_{t-1}}_{\text{forbrug}} + T_t + S_t \quad (9)$$

Realindkomsten i årets priser for husstanden i henhold til den generelle balancemethode er derfor:

$$\begin{aligned}
 y_t = & pl_t \cdot l_t, \text{ løn} \\
 & + ((\alpha - \delta)(1 + pk_t) + pk_t - \dot{p}_t) \cdot pk_{t-1} \cdot k_{t-1}, \text{ reelt nettoafkast, egen bolig} \\
 & + \left(\frac{d_t}{pa_{t-1}} + pa_t - \dot{p}_t \right) \cdot pa_{t-1} \cdot a_{t-1}, \text{ reelt aktieafkast} \\
 & + (1 + \dot{p}_t) \left(\frac{rbi}{pbi_{t-1}} + pbi_t \right) \cdot p_{t-1} \cdot pbi_{t-1} \cdot bi_{t-1}, \text{ reelt afkast, indeksobligationer.} \\
 & + (r_t - \dot{p}_t) \cdot g_{t-1} + (0 - \dot{p}_t) \cdot h_{t-1}, \text{ reelt afkast, parifordringer og likvider} \\
 & - \left(\frac{rb}{pb_{t-1}} + pb_t - \dot{p}_t \right) \cdot pb_{t-1} \cdot b_{t-1}, \text{ reale finansieringsomkostninger, obligationer} \quad (10)
 \end{aligned}$$

4.1. Nominelle obligationer

Realafkastet/de reale låneomkostninger i årets priser i periode t er, jf. (8) og (10):

$$\left(\frac{rb}{pb_{t-1}} + \dot{p}_t - \dot{p}_t \right) \cdot pb_{t-1} \cdot b_{t-1} \quad (11)$$

direkte løben- infla- kursværdi
 rente de kurs- tions- primo t
 gevinst fra-
 drag

En konsekvent nominel opgørelse af afkast kombineret med inflationskorrigeret efter den generelle balancemethode fører som (11) viser til et korrekt realt resultat.

Såfremt kursgevinster ikke beskattes løbende men alene i realisationsperioden (ved afhændelse, indfrielse el. udtrækning), må det antages, at inflationsfradraget vil blive beregnet med udgangspunkt i køberkursværdien $pb_{t-1}^k \cdot b_{t-1}$

Inflationsfradraget kan foretages løbende. Under forudsætning om realisationsbeskatning af kursgevinster bliver det løbende skattemæssige afkast lig:

$$\left(\frac{rb}{pb_{t-1}^k} - \dot{p}_t \right) \cdot pb_{t-1}^k \cdot b_{t-1} \quad (12)$$

Den skattemæssige kursgevinst ved realisation i periode s efter t til kursen pb_{t+s} er, da der løbende er ydet fuldt inflationsfradrag:

$$(pb_{t+s} - pb_{t-1}^k) \cdot b_{t-1} \quad (13)$$

Såvel periodiseringen som det totale inflationsfradrag under realisationsbeskatning med løbende inflationsfradrag er forskelligt fra det korrekt opgjorte inflationsfradrag under (11)

I stedet for løbende inflationsfradrag kan der ydes inflationsfradrag alene ved opgørelsen af realisationsgevinsten. Det løbende skattemæssige afkast bliver da:

$$rb \cdot b_{t-1} \quad (14)$$

mens realisationsgevinsten bliver

$$\left(\frac{pb_{t+s}}{pb_{t-1}^k} - \frac{p_{t+s}}{p_{t-1}} \right) \cdot pb_{t-1}^k \cdot b_{t-1} \quad (15)$$

Periodiseringen og det totale inflationsfradrag efter (15) er igen forskellig fra inflationsfradraget efter (11), ligesom det også er forskelligt fra inflationsfradraget efter (12) og (13). Som argument for at vælge (14) og (15) fremfor (12) og (13) anføres f.eks. i det svenske forslag, at locking-in effekterne begrænses. Imidlertid foreslås inflationskorrektionen af afkast af nominelle obligationer at blive opgjort efter (12) og (13) efter såvel det norske som det svenske forslag. Under hensyn til de to svenske undtagelser, skal (12) og (13) dog omformuleres til:

$$\max \{ 0, r_b - \dot{p}_t \} \cdot p b_{t-1}^k \cdot b_{t-1} \quad (16)$$

$$(p b_{t+s} - p b_{t-1}^k) \cdot b_{t-1} \quad (17)$$

Så snart den pålydende rente er under inflationen, indgår der ingen løbende elementer i skattegrundlaget i henhold til det svenske forslag.

Det fremgår, at en ikke korrekt opgørelse af den nominelle indkomst forårsaget af kapitalgevinster fører til problemer i inflationskorrektionsfasen.

4.2. Indeksobligationer

Realafkastet i årets priser for indeksobligationer i periode t er, jf. (8) og (10):

$$(1 + \dot{p}_t) \left(\frac{r b_i}{p b_{t-1}} + \dot{p} b_i \right) \cdot p_{t-1} \cdot p b_{t-1} \cdot b_{t-1} \quad (18)$$

omreg- ning til lø- bende priser	direkte rente, real	kurs- ge- vinst, real	kursværdi i løbende pri- ser, primo t
--	---------------------------	--------------------------------	--

Heraf fremgår, at opgørelsen af afkastet af indeksobligationer efter et rent nominelt princip, jf. driftsregnskabet for husstanden, kombineret med inflationskorrektion i henhold til den generelle balancemetode medfører, at det netop er det korrekt opgjorte reale afkast, der inddrages i indkomstopgørelsen. Der behøver derfor heller ikke at være særregler for indeksobligationer.

4.3. Aktier

Realafkastet af aktier/de reale omkostninger ved aktiefinansiering i årets priser i periode t er, jf. (8) og (10):

$$\left(\frac{d_t}{p a_{t-1}} + \dot{p} a_t - \dot{p}_t \right) \cdot p a_{t-1} \cdot a_{t-1} \quad (19)$$

direkte divi- dende	aktie- kurs- gevinst	infla- tions- fra- drag	kursværdi, primo t
---------------------------	----------------------------	----------------------------------	-------------------------

En konsekvent nominal opgørelse af aktieafkast kombineret med inflationskorrigeret efter den generelle balancemetode fører som (19) viser til et korrekt reelt resultat.¹⁴ Ved udledning af dette udtryk for selskabet var det forudsat, at aktiekapital var at betragte som fremmedkapital. Betragtes aktiekapitalen som egenkapital på trods af evt. aktionærbeskatning af dividendeudlodning, bliver udtrykket (19) for selskabet:

$$d_t \cdot a_{t-1} \quad (20)$$

Under det danske selskabsskattesystem — imputationssystemet — kan selskaber endvidere ikke fratække dividende ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst; aktionærerne ydes dog til delvis kompensation herfor en skattepligtig skattegodtgørelse på 25% af dividende. Betragtes aktiekapitalen som egenkapital, kan selskaber under et reelt indkomstskattesystem, hvor imputationssystemet anvendes, heller ikke fratække dividende efter (20).

Rent teknisk er der således intet til hinder for, at realindkomstbeskatning introduceres under bibeholdelse af gældende selskabsskattesystemer. Om disse så skal opretholdes er noget andet.

4.4. Varelagerforbrug

For at indse, at (8) korrekt opgør den skattepligtige indkomst, skal udtrykket for det reale dækningsbidrag betragtes i tilfældet, hvor $\dot{p}_t = \dot{p}v_t$. Under denne forudsætning kan det reale dækningsbidrag i henhold til (8) opgøres til:

$$px_t \cdot x_t - pv_t(iv_t - v_t + v_{t-1}) - pl_t \cdot l_t \quad (21)$$

Det ses, at varelagerforbruget i (21) er opgjort efter et genanskaffelsesprincip. Heraf fremgår, at opgørelsen af varelagerforbruget efter et rent nominelt princip, jf. driftsregnskabet for selskabet, kombineret med inflationskorrektur i henhold til den generelle balancemetode medfører, at varelagerforbruget korrekt opgøres efter et genanskaffelsesprincip.

4.5. Afskrivninger.

For afskrivningerne skal tilfældet $\dot{p}_t = \dot{p}k_t$ betragtes. Under denne forudsætning kan de reale afskrivninger i henhold til (8) opgøres til:

14. Såfremt et moderselskab er fritaget for at medregne dividende modtaget fra datterselskaber i den skattepligtige indkomst, skal aktierne i datterselskabet ikke medregnes i moderselskabets egenkapital, før dette selskabs inflationsfradrag beregnes. Ellers vil der blive ydet inflationsfradrag to eller flere gange.

$$\frac{(1 + \dot{p}_t) \cdot \delta \cdot \dot{p}k_{t-1} \cdot k_{t-1}}{\text{reale afskrivninger i faste priser}} \quad (22)$$

reale afskrivninger i årets priser.

Det fremgår af (22), at opgørelsen af afskrivningerne efter et rent nominelt princip, kombineret med inflationskorrektion i henhold til den generelle balancemethode medfører, at de korrekte reale afskrivninger bestemmes.

Da netop afskrivningerne har været årsag til, at den generelle balancemethode er fraveget i Island og efter det norske og svenske forslag, kan der være grund til nærmere at betragte opgørelsen af afskrivningerne.

Betegner δ_j den andel pr. krone investering, der afskrives i periode j på et realgode, der anskaffes primo periode 0, er

$$\sum_{j=1}^n \delta_j = 1,$$

hvis godet har en levetid på n perioder og hele anskaffelsessummen netop kan afskrives. δ_j er endvidere lig de reale afskrivninger i faste priser i periode j pr. krone nyinvestering primo periode 0. Betegner \dot{p}_j inflationsraten i periode j efter det indeks, der anvendes til inflationskorrigering, bliver de reale afskrivninger i årets priser i periode j pr. krone nyinvestering primo periode 0 bestemt som anført i (5).

Det skal nu vises, at de nominelle afskrivninger opgjort som i driftsregnskabet for selskabet og husstanden tillagt det efterfølgende inflationstillæg er lig det i (5) anførte udtryk, når det forudsættes, at realgoder også inflationskorrigeres med det generelle prisindeks i det nominelle regnskab, d.v.s. det forudsættes i inflationskorrigeringsprocessen, at $\dot{p}_t = \dot{p}k_t$

Periode 1:

I *periode 1* er de reale afskrivninger opgjort i årets priser:

$$\frac{1 - (1 - \delta_1)(1 + \dot{p}_1)}{\text{nom. afskrivninger}} + \dot{p}_1 = \frac{\text{inflations-}}{\text{tillæg}}$$

$$(1 + \dot{p}_1) - (1 - \delta_1)(1 + \dot{p}_1) = \delta_1 \cdot (1 + \dot{p}_1)$$

Periode 2:

$$(1-\delta_1)(1+\dot{p}_1) - (1-\sum_{i=1}^2 \delta_i) \prod_{i=1}^2 (1+\dot{p}_i) + (1-\delta_1)(1+\dot{p}_1) \cdot \dot{p}_2 =$$

nom. afskrivninger

inflationstillæg

$$(1-\delta_1) \prod_{i=1}^2 (1+\dot{p}_i) - (1-\sum_{i=1}^2 \delta_i) \prod_{i=1}^2 (1+\dot{p}_i) = \delta_2 \cdot \prod_{i=1}^2 (1+\dot{p}_i), \text{ jf. (5)}$$

·
·
·

Periode j:

$$(1-\sum_{i=1}^{j-1} \delta_i) \prod_{i=1}^{j-1} (1+\dot{p}_i) - (1-\sum_{i=1}^j \delta_i) \prod_{i=1}^j (1+\dot{p}_i) + (1-\sum_{i=1}^{j-1} \delta_i) \prod_{i=1}^{j-1} (1+\dot{p}_i) \cdot \dot{p}_j =$$

nom. afskrivninger

inflationstillæg

$$(1-\sum_{i=1}^{j-1} \delta_i) \prod_{i=1}^j (1+\dot{p}_i) - (1-\sum_{i=1}^j \delta_i) \prod_{i=1}^j (1+\dot{p}_i) = \delta_j \cdot \prod_{i=1}^j (1+\dot{p}_i), \text{ jf. (5)}$$

Det fremgår, at de således beregnede og korrigerede afskrivninger efter den generelle balancemetode er lig de korrekt opgjorte reale afskrivninger i årets priser, jf. (5). Forudsætningen for at benytte den generelle balancemetode til inflationskorrigerende er derfor, at det nominelle resultat er opgjort korrekt. Det forekommer højst uhensigtsmæssigt at forsøge at korrigere herfor ved beregningen af inflationstillægget; det nominelle regnskab bør først opgøres korrekt nominelt. Det skal endvidere fremhæves, at det herved bliver muligt at opretholde saldoprincippet.

5. Konklusion

Målet med denne artikel har været at vise, at hovedproblemet ved at overgå fra en nominal til en real opgørelse af den skattepligtige indkomst ikke ligger i selve inflationskorrigeringen, men udspringer af, at den nominelle indkomst ikke er opgjort korrekt. Den ukor-

rette indkomstopgørelse er især et resultat af, at kapitalgevinster/-tab ikke beskattes korrekt, om de overhovedet inddrages i skattegrundlaget. Diskussionen om realindkomstbeskatning bør derfor være en diskussion om beskatning af kapitalgevinster/-tab, og denne diskussion er mindst ligeså relevant i et nominelt som i et reelt indkomstskattesystem. Det er ikke et specielt dansk eller nordisk fænomen, at beskatningen af kapitalgevinster/-tab langt fra er konsekvent. Skal kapitalgevinster/-tab beskattes konsekvent må det Haig-Simons'ske indkomstbegreb givetvist opgives til fordel for forbruget som direkte skattegrundlag. Her skal de positive/negative sider ved en direkte forbrugsskat imidlertid ikke diskuteres.

Litteratur

- Betænkning nr. 949. 1982. *Den skattemæssige behandling af renter og andet kapitalafkast*. København.
- Danmarks Sparekasseforening. 1984. *Et debatoplæg om en skattereform*. København.
- Jungenfeldt, K.G. og R. Lindgren. 1983. Realbeskatning — Praktisk utformning och konsekvenser. *Økonomisk debatt* 1983:2:113-21.
- Kolbeinsson, A. 1982. *Inflation og beskatning i Island*, i: Skatter och inflation. Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådets skriftserie nr. 9. Stockholm.
- NOU 1984. *Personbeskatning*. NOU 1984:22. Oslo.
- SOU 1982. *Realbeskatning*. SOU 1982:1. Stockholm.
- Thorbjörnsson, S. 1983. *Taxes in Iceland 1983*. Reykjavik.

rette indkomstopgørelse er især et resultat af, at kapitalgevinster/-tab ikke beskattes korrekt, om de overhovedet inddrages i skattegrundlaget. Diskussionen om realindkomstbeskatning bør derfor være en diskussion om beskatning af kapitalgevinster/-tab, og denne diskussion er mindst ligeså relevant i et nominelt som i et reelt indkomstskattesystem. Det er ikke et specielt dansk eller nordisk fænomen, at beskatningen af kapitalgevinster/-tab langt fra er konsekvent. Skal kapitalgevinster/-tab beskattes konsekvent må det Haig-Simons'ske indkomstbegreb givetvist opgives til fordel for forbruget som direkte skattegrundlag. Her skal de positive/negative sider ved en direkte forbrugsskat imidlertid ikke diskuteres.

Litteratur

- Betænkning nr. 949. 1982. *Den skattemæssige behandling af renter og andet kapitalafkast*. København.
- Danmarks Sparekasseforening. 1984. *Et debatoplæg om en skattereform*. København.
- Jungenfeldt, K.G. og R. Lindgren. 1983. Realbeskatning — Praktisk utformning och konsekvenser. *Økonomisk debatt* 1983:2:113-21.
- Kolbeinsson, A. 1982. *Inflation og beskatning i Island*, i: Skatter och inflation. Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådets skriftserie nr. 9. Stockholm.
- NOU 1984. *Personbeskatning*. NOU 1984:22. Oslo.
- SOU 1982. *Realbeskatning*. SOU 1982:1. Stockholm.
- Thorbjörnsson, S. 1983. *Taxes in Iceland 1983*. Reykjavik.